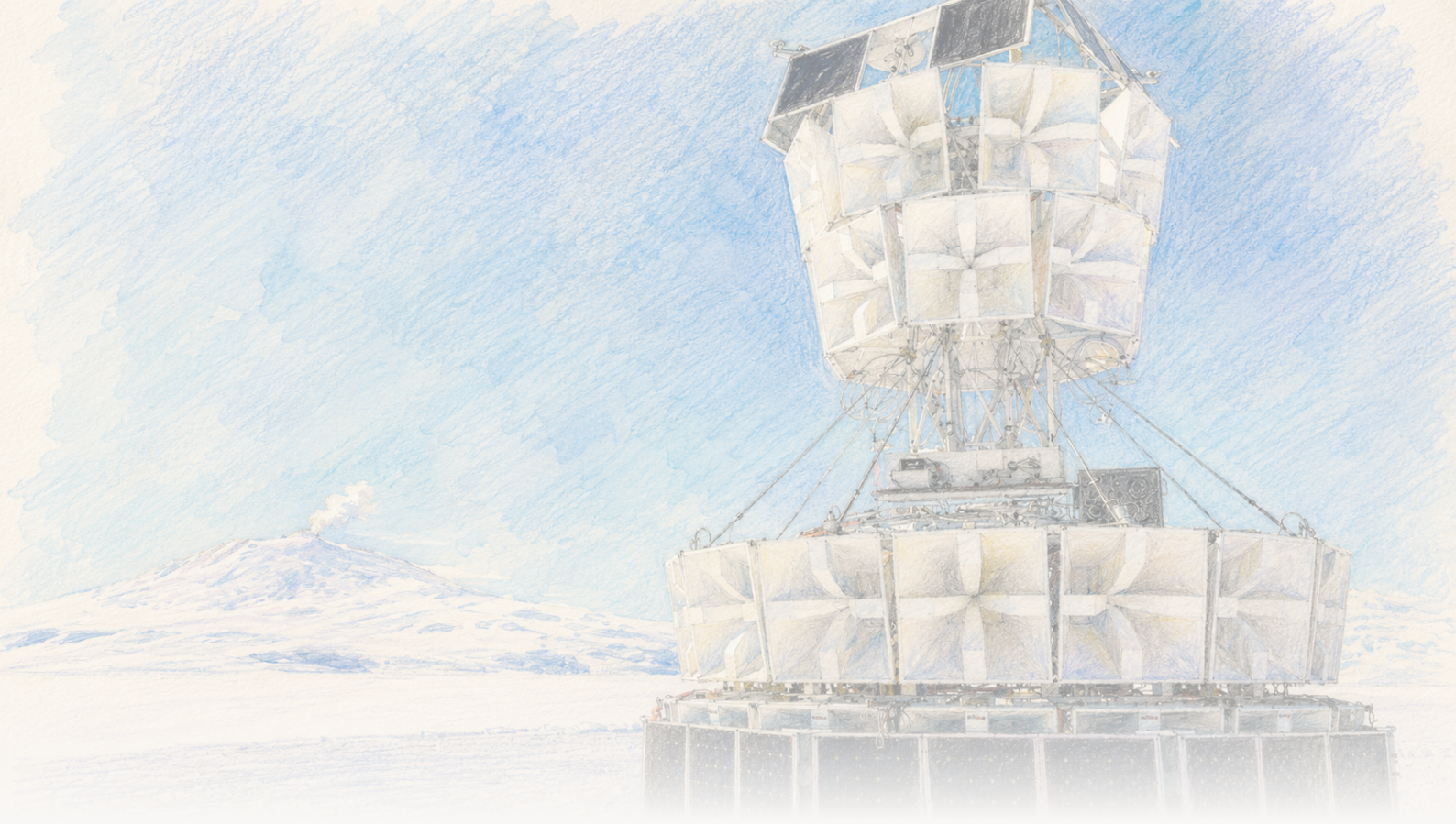

The CLEAN PAPER

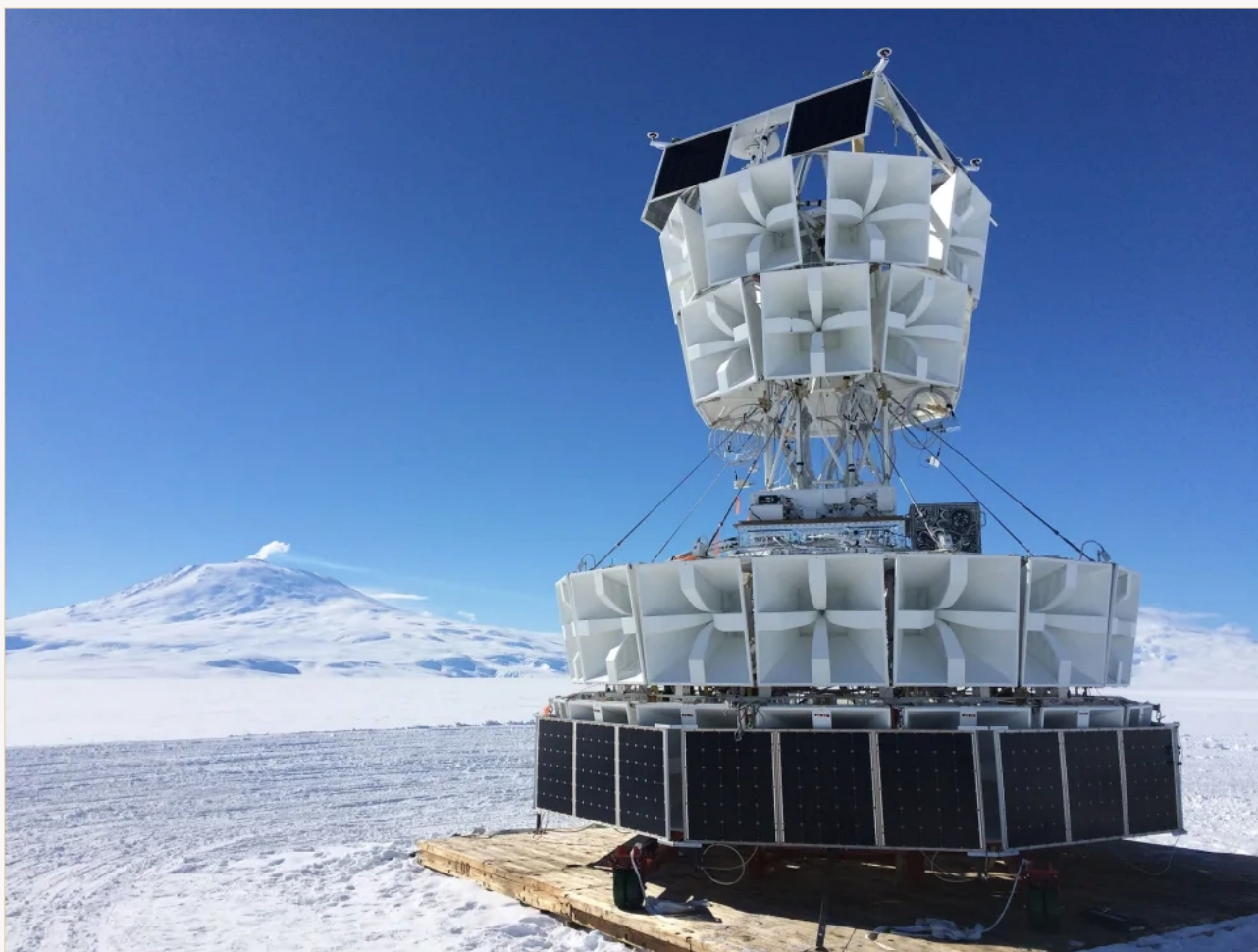
WHAT THE PAPER SAYS · WHAT IT DOESN'T · WHY IT MATTERS

Două impulsuri radio anormale deasupra Antarcticii rămân neexplicate, iar explicația printr-o "particulă nouă" pierde teren

Două impulsuri radio neobișnuite înregistrate cu ani în urmă de un experiment antarctic purtat de balon nu au încă o explicație acceptată; o căutare dedicată a Observatorului Pierre Auger nu a găsit urmele cascadelor de particule pe care le-ar implica, făcând interpretarea exotică printr-o "particulă nouă" mult mai puțin probabilă, dar lăsând anomalia nerezolvată.

Written by Lucio Vaglio · Cross-checked by Laura Nesso · Edited by Michele Renda · Figures by Laura Nesso and Nova Vela · AI-assisted, human-reviewed

Paper: *Search for the Anomalous Events Detected by ANITA Using the Pierre Auger Observatory*, Pierre Auger Collaboration, Physical Review Letters 134, 121003 (2025) · DOI: [10.1103/PhysRevLett.134.121003](https://doi.org/10.1103/PhysRevLett.134.121003)

Cele 48 de antene ale ANITA sunt orientate în jos, spre gheața antarctică, de pe o gondolă înaltă de 25 de picioare.

Christian Miki / University of Hawai'i at Mānoa fair-use assertion

Balonul, gheața și două impulsuri de jos

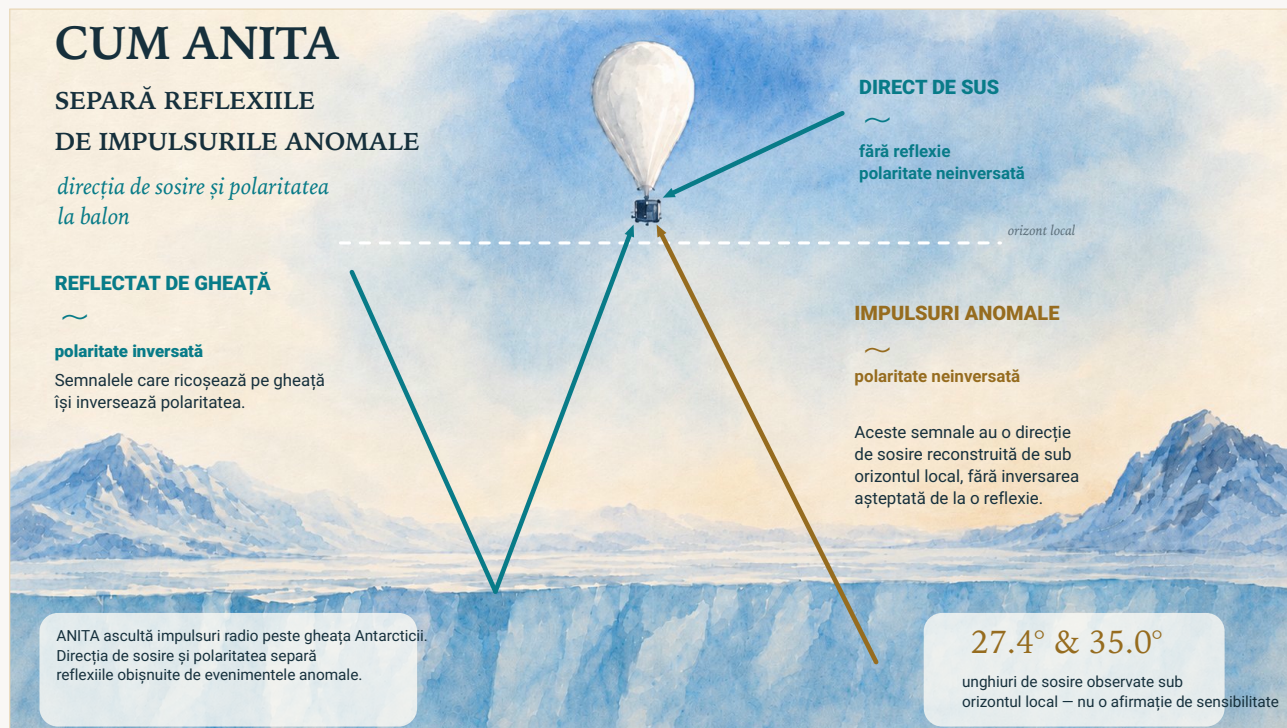
În cea mai mare parte a vieții sale operaționale, Antarctic Impulsive Transient Antenna — ANITA — atârână sub un balon NASA, la peste treizeci de kilometri altitudine, și plutește săptămâni întregi peste cel mai gol loc de pe Pământ, ascultând.

Ceea ce ascultă sunt semnale radio din spațiu. Când o particulă de energie foarte mare — o rază cosmică sau un neutrino — lovește aerul sau gheața, se sparge într-o cascadă de particule mai mici, iar cascada emite o scurtă sclipire radio. Antarctica este aproape ideală pentru a le prinde: kilometri de gheață curată și rece, pe care undele radio o traversează aproape ca pe sticlă, și nimic pe sute de kilometri care să încarce semnalul. Rolul ANITA este să prindă acele sclipiri și să citească, din forma și sincronizarea lor, ce le-a produs.

Cea mai mare parte din ce aude se comportă cum trebuie. Unele sclipiri vin direct de sus. Mult mai multe ricoșează din gheață și se întorc în sus spre antenă — iar acestea au un indiciu clar: ricoșeul

întoarce unda cu susul în jos (o inversare a *polarității* semnalului), o semnătură pe care fizicienii o pot citi imediat. Așa deosebești o reflexie de lucrul real.

De două ori, însă, a sosit ceva care a rupt tiparul.

La balon, un impuls venit direct de sus ajunge neîntors, în timp ce un impuls reflectat ajunge cu polaritatea inversată — semnul obișnuit al unui ricoșeu din gheață. Cele două impulsuri anormale vin, în schimb, dintr-o direcție *reconstruită* abrupt sub orizontul local — și totuși fără acea inversare, acolo unde o reflexie le-ar fi întors. „De jos” descrie direcția de sosire, nu o particulă care iese din Pământ.

Original hybrid diagram — The Clean Paper CC BY 4.0

Într-un zbor din 2006 și altul din 2014, ANITA a prins un impuls dintr-o direcție mult *sub* orizont — la 27,4° și respectiv 35,0° sub el — ca și cum ar fi venit în sus din continent, fără *nicio* inversare. Deci nu o reflexie. Ceva care chiar a călătorit în sus, din gheață, spre balon.

Iată de ce asta este aproape scandalos. Ca să ajungă la antenă la un unghi ascendent atât de abrupt, orice a produs impulsul trebuia să urce prin corpul planetei: șase sau șapte mii de kilometri de rocă solidă. Aproape nimic nu poate face asta. Singura particulă cunoscută care trece prin materia obișnuită aproape ca și cum nu ar fi acolo este neutrino-ul, care traversează întreaga Terra fără aproape să observe. Așa că ideea naturală este că un neutrino a călătorit în sus prin rocă, a lovit un atom chiar sub gheață și a produs o cascadă de particule care a urcat, iar ANITA i-a prins scipirea radio. Problema este răsturnarea: un neutrino suficient de energetic ca să producă *acest* semnal este, de fapt, prea ușor de oprit. Prin atâta rocă ar trebui să fie absorbit de multe ori. Iar un flux de neutrini suficient de puternic încât doi să treacă totuși ar fi trebuit să apară în detectoarele uriașe construite exact pentru asta. Nicio explicație ordonată nu închidea cazul.

Așa că cele două impulsuri au rămas acolo, refuzând să se comporte. Nu o descoperire — două evenimente nu sunt niciodată o descoperire — dar nici nimic. O anomalie reală: genul care este

interesant tocmai pentru că nimeni nu putea spune încă dacă era o fisură în Modelul Standard al fizicii sau doar o ciudățenie a gheții, a antenei sau a calculelor.

Aici, un anumit tip de relatare scoate cuvântul *misterios*, stinge luminile și întreabă ce ar putea trăi sub Antarctica. Rezistă. Întrebarea reală nu a fost niciodată *ce monstru se află în gheață*. A fost întrebarea răbdătoare, lipsită de glamour, care chiar mișcă știința înainte: **cum ai afla?**

Ce au făcut autorii

Există un mod curat de a testa explicațiile spectaculoase. Dacă impulsurile ANITA vin dintr-un flux real și recurent de cascade ascendente — fie din neutrini tau obișnuiți, fie dintr-o particulă nouă propusă — atunci un detector suficient de mare, care urmărește exact acele evenimente, ar trebui să prindă o parte din ele.

Observatorul Pierre Auger din Argentina — cel mai mare detector de raze cosmice construit vreodată — este bine poziționat pentru această căutare. Folosind Fluorescence Detector, colaborarea a căutat cascade atmosferice ascendente (venind de jos, la unghiuri zenitale peste 110° și energii peste 0,1 EeV) în datele din 2004 până în 2018. Esențial: selecția completă a fost fixată *înainte* ca întregul set de date să fie examinat — o analiză „oarbă”, astfel încât răspunsul să nu poată fi împins spre un rezultat dorit.

Ce au găsit

După unblinding, a supraviețuit **un singur** eveniment candidat — pe deplin compatibil cu cele $0,27 \pm 0,12$ evenimente așteptate de la raze cosmice obișnuite reconstruite ocazional greșit ca ascendente. Cu alte cuvinte: niciun semnal ascendent real; doar firicelul de fond la care te-ai aștepta.

Forța rezultatului stă în comparație. Dacă impulsurile ANITA ar veni dintr-un flux constant de cascade ascendente, Auger ar fi trebuit să înregistreze **multe** — aproximativ 34 până la 69 de astfel de evenimente pentru un spectru de energie plauzibil, și cel puțin circa 8 chiar sub ipoteze deliberat conservatoare. A găsit unul, compatibil cu fondul. Autorii descriu asta ca „strong disagreement” cu interpretarea cascadelor ascendente.

Ce înseamnă probabil

O nedetectare de această dimensiune este informativă. Dacă evenimentele ANITA veneau dintr-o populație reală de particule sosind din acele direcții — neutrini tau obișnuiți sau noile particule ipotetice propuse pentru a le explica — lunga expunere a Auger ar fi trebuit să prindă un număr considerabil. Nu a făcut-o. Asta exclude efectiv explicația printr-un „flux difuz de cascade ascendente” — categoria în care intră cele mai multe idei dincolo de Modelul Standard — cu excepția unor condiții speciale,

construite ad hoc.

Ce rămâne sunt explicații care *nu* sunt un flux de particule care produc cascade: cel mai discutat, un efect de reflexie sau propagare specific gheții și geometriei aproape de orizont, sau un artefact instrumental ori de analiză. Niciuna nu este confirmată. Deci rezumatul onest este: interpretarea cea mai spectaculoasă tocmai a primit o lovitură serioasă, iar cauza este încă necunoscută.

Ce nu demonstrează asta

- Nu identifică ce sunt cele două impulsuri. „Defavorizează puternic fizica nouă” nu înseamnă „rezolvat”.
- Nu confirmă o cauză banală. Un candidat principal — reflexii de sub suprafața Antarcticii — rămâne o ipoteză, nu un rezultat.
- Nu detectează nimic „de sub gheață” în sens literal. Antenele ANITA atârnă de un balon *deasupra* Antarcticii; „de jos” descrie direcția reconstruită de sosire a unui impuls radio, nu un sunet, o voce sau ceva emis din interiorul gheții.
- Nu susține afirmații despre o particulă nouă confirmată. Cea mai răspândită versiune a acestei povești indică în direcția opusă dovezilor.

Cât de puternică este evidența?

Modestă, și prezentată ca atare.

- Interesul pentru fizică dincolo de Modelul Standard se sprijină practic pe **două** evenimente, din două zboruri ANITA.
- Această lucrare este un **rezultat nul**: puternic pentru excluderea unor posibilități, dar incapabil să spună ce *sunt* evenimentele.
- Excluderea este cantitativă și puternică (zeci de evenimente așteptate, un eveniment asemănător fondului observat), dar țintește interpretarea „fluxului de cascade ascendente”, nu orice cauză imaginabilă.
- O explicație banală principală (reflexie aproape de suprafață) este plauzibilă dar nedemonstrată; unele alternative (anumite modele de radiație de tranziție) au fost defavorizate de alte lucrări.
- Niciun experiment nu a reprodus independent anomalia originală.

Este o constrângere tăioasă peste un mic puzzle încăpățânat, nu o descoperire.

De ce contează

Explicațiile propuse au mers până la particule exotice noi. În loc să urmărească varianta cea mai spectaculoasă, domeniul a făcut lucrul lipsit de glamour: a testat ideea cu un detector independent, mult mai mare, iar datele au spus nu. Un instrument succesor mai mare și mai sensibil, PUEO, este construit pentru a privi din nou.

Anomalia s-ar putea dovedi totuși banală. Asta nu ar face-o un eșec. A strânge cercul în jurul unei măsurători neexplicate până când se dizolvă sau forțează o descoperire reală *este* munca — și merită urmărită tocmai pentru că răspunsul onest, deocamdată, este încă „nu știm”.

Rezumat curat

Două impulsuri radio din zborurile antarctice ANITA din 2006 și 2014 par să vină din unghiuri abrupte de sub orizont pe care Modelul Standard le explică greu. O căutare dedicată din 2025 cu Observatorul Pierre Auger a găsit doar un eveniment candidat, compatibil cu fondul, acolo unde ar fi fost așteptate zeci dacă impulsurile veneau dintr-un flux de cascade ascendente. Asta defavorizează puternic interpretarea exotică printr-o „particulă nouă” și indică mai degrabă spre un efect de reflexie, propagare sau instrumentație specific ANITA — dar cauza rămâne cu adevărat necunoscută. Nu este o particulă nouă confirmată și nu este un semnal misterios din interiorul gheții.

Verificare fără ocolișuri

Ce arată lucrarea: o căutare oarbă Pierre Auger (2004-2018) pentru cascade atmosferice ascendente a găsit un candidat, compatibil cu fondul așteptat de 0,27 evenimente din raze cosmice. Dacă anomaliile ANITA veneau dintr-un flux de astfel de cascade, Auger ar fi trebuit să vadă aproximativ 34-69 (sau cel puțin ~8 sub ipoteze conservatoare). Asta defavorizează puternic interpretarea de tip upward-going shower, inclusiv scenariile dincolo de Modelul Standard cu „particule noi”.

Ce este plauzibil dar nu demonstrat: un efect de reflexie sau propagare radio aproape de gheață și orizont, sau un artefact instrumental/de analiză specific ANITA.

Ce nu arată: că evenimentele sunt cauzate de o particulă nouă; că sunt semnale de sub gheață; că este implicat ceva paranormal, artificial sau audibil; că acum cauza este cunoscută.

Limitări principale: interesul pentru fizică dincolo de Modelul Standard se sprijină pe aproximativ două evenimente; acesta este un rezultat nul care constrânge dar nu identifică; excluderea țintește specific interpretarea prin „flux de cascade”; nu există reproducere independentă a anomaliilor originale.

Câtă încredere ar trebui să aibă un cititor general? Încredere mare că aceasta *nu* este o particulă nouă confirmată și *nu* un semnal din interiorul gheții, și că interpretarea prin flux exotic este acum

puternic defavorizată. Încredere scăzută în cauza reală, care rămâne deschisă. Atitudinea potrivită: curiozitate față de o anomalie nerezolvată care este cel mai probabil banală.

Surse

Phys. Rev. Lett. 134, 121003 (2025)

<https://doi.org/10.1103/PhysRevLett.134.121003>

Original ANITA-I event (Gorham et al. 2016)

<https://doi.org/10.1103/PhysRevLett.117.071101>

Original ANITA-III event (Gorham et al. 2018)

<https://arxiv.org/abs/1803.05088>

Subsurface-reflection explanation (Shoemaker et al. 2020)

<https://arxiv.org/abs/1905.02846>

PUEO successor instrument — white paper (2021)

<https://arxiv.org/abs/2010.02892>